

Foredrag 66

Altid klar til kontrol

Ann Kirstine Ballebye Lind, Dyrlæge, Sundhedskontrollen,
SEGES, Landbrug & Fødevarer

Asger Kjær Nielsen, cand.agro., Kvalitetschef DANISH
SEGES, Landbrug & Fødevarer

Kontrollen kommer... certifikatet kommer i hus

- **Branchens certifikat**

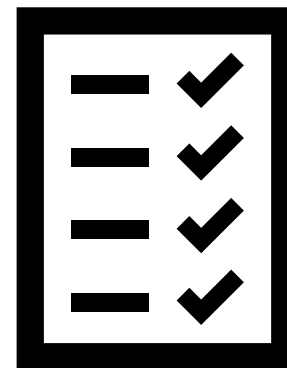
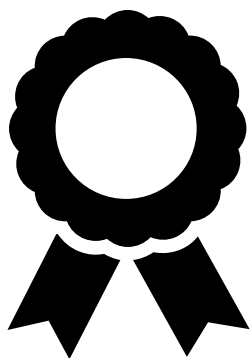
- Hvorfor laver branchen et kvalitetsstempel
- Ansvarsfordeling
- Typiske afvigelser
- Egenkontrol
- Hjælp til selvhjælp ("afsætningsfremme")

- **Myndighedskontrol**

- Typiske faldgruber og fejl, herunder
 - Anvendelse af medicin
 - Diagnose, dosis, behandlingstidspunkt
 - Dyrlægens anvisning
 - Anvendelse af sygestier
 - Aflivning og aflivningsteknik

Branchekrav og lovgivning – to forskellige instanser

- DANISH
 - Branchens krav!
 - Elementer fra lovgivningen
- Myndighedskontrol (FVST)
 - Lovgivning!

Branchens certifikat

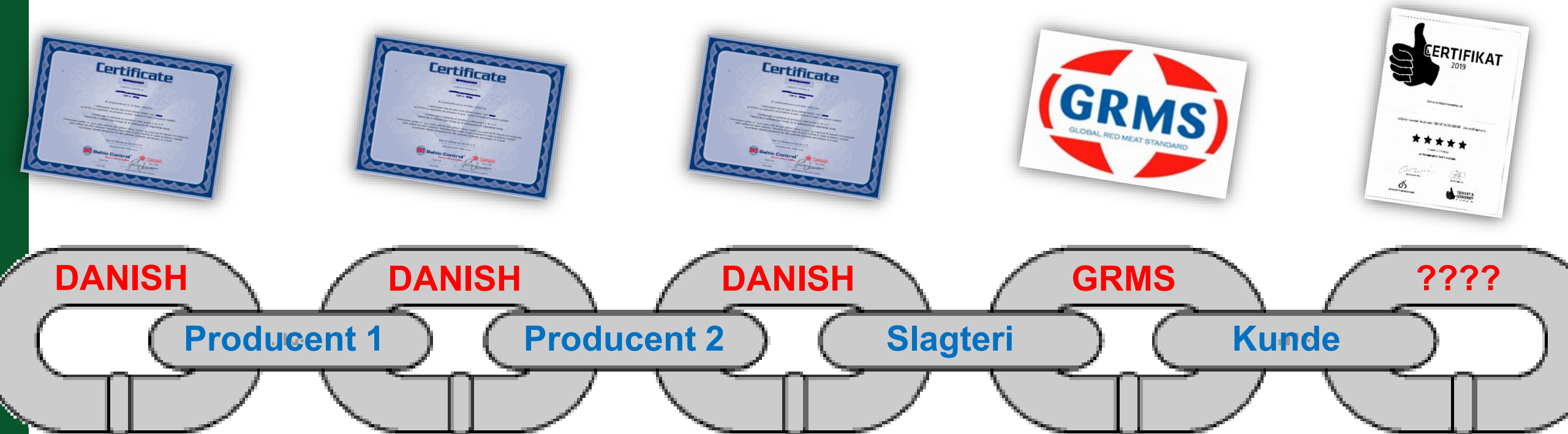
Asger Kjær Nielsen, cand.agro., Kvalitetschef DANISH
SEGES, Landbrug & Fødevarer

Kvalitetssikring og dokumentation

- > 90 % svinekød eksporteres til ca. 130 lande
- Eksport af smågrise til bl.a. Tyskland
- Kvalitet skal dokumenteres
- Krav fra markeder om uvildig tredjeparts-kontrol og certifikater
- Adgang til certifikater på www.spf-sus.dk

Kvalitetssikring og dokumentation

Alle på bedriften bidrager til det enkelte led

Sygt dyr ikke sat i
behandling i
smågrisestalden

Ingen strøelse på
det faste gulv
drægtighedsstalden

Egenkontrolprogram kan
ikke fremvises (besætningsansvarlige)

En gris i slagtesvinestalden
skal aflives

DANISH Produktstandard

 dps.svineproduktion.dk

Omkring 160 tjekpunkter

- Sporbarhed
- Foder
- Sundhed og brug af medicin
- Dyrevelfærd
- Stalde og inventar
- Management
- Levering af grise

Resultat af besøg

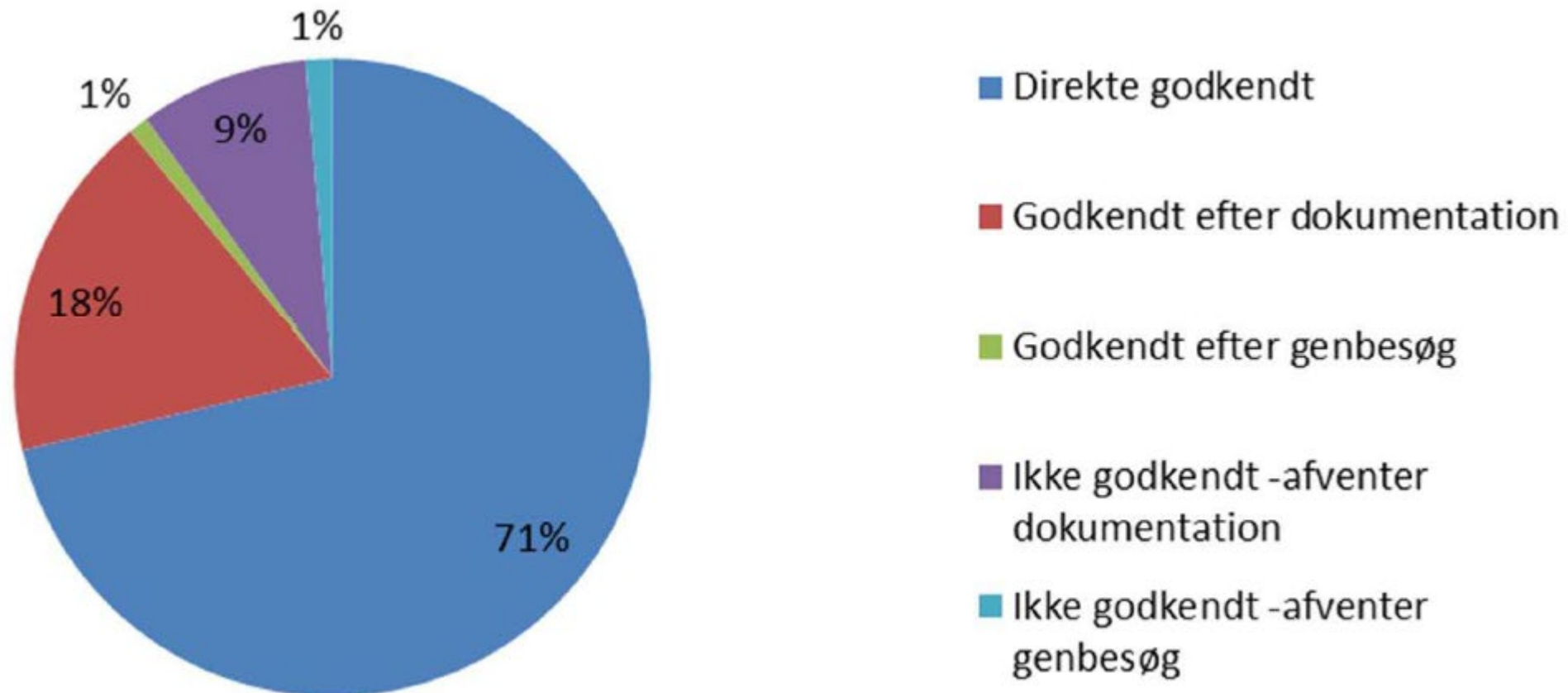
1. Certifikat uden bemærkninger
2. Certifikat med bemærkninger
3. Opfølgende dokumentation
4. Opfølgende (gen)besøg

OBS ved mistet certifikat!

- Fradrag i afregning fra slagteri
- Ingen eksport af smågrise til Tyskland
- Opstartsgebyr ved genindmeldelse

Status på DANISH-besøg, 2. kvartal 2019

Hyppige afvigelser, løbende gennemsnit I perioden 2. halvår 2018 – 1. halvår 2019

Punkt	Afvigelse	% af besøg
<i>Dyrevelfærd</i>		
4.1.1	Syge/tilskadekomne grise er ikke sat i behandling	21,1
4.2	Der findes grise, som skal aflives	9,3
5.5.1	Kravene om strøelse på det faste eller drænede gulv overholdes ikke	15,3
<i>Administrative</i>		
9.12	Der kan ikke fremvises dokumentation for gennemført hygiejnekursus for samtlige medarbejdere	21
3.0.1	Der kan ikke fremvises egenkontrolprogram	7
3.15.1	Behandlingsbog med medicinregistrering føres ikke korrekt	7,5

Beskæftigelses- og rodemateriale

DANISH Produktstandard, Bilag 2 (Lovgivning)

Krav

Alle grise skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.

Sanktion

Hvis få dyr og der korrigeres omgående

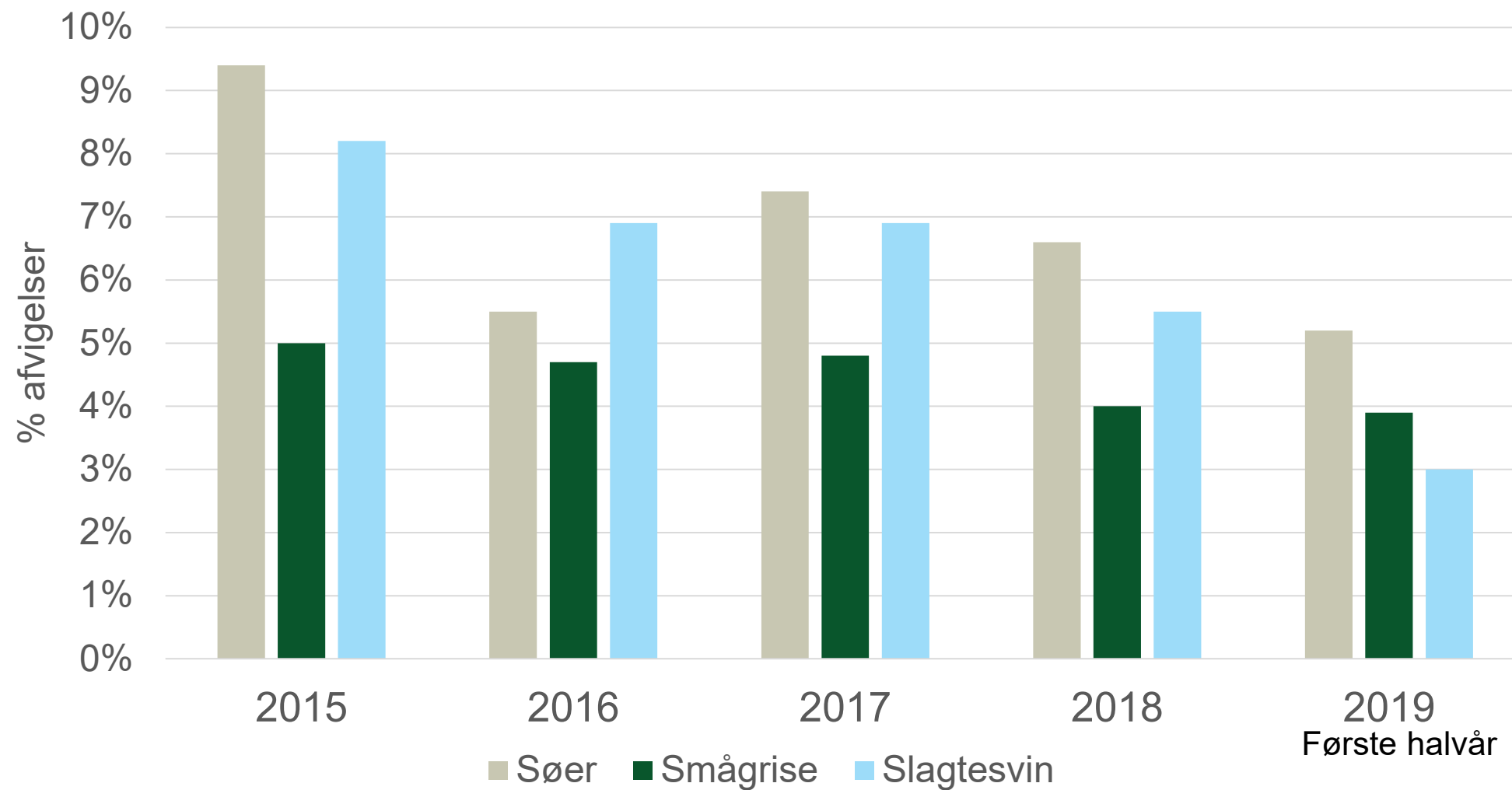
→ bemærkning, evt. opfølgende dokumentation

Hvis flere dyr/flere stier

→ Genbesøg!

Krav til beskæftigelses- og rodemateriale

Krav til beskæftigelses- og rodemateriale overholdes ikke

Egenkontrolprogram

- udfyldes hvert år

Indeholder blandt andet:

- Der er dokumentation for alle udførte dyrlægebesøg
- Sundhedsrådgivningsaftale
 - Fremvises + handlingsplaner for målrettet dyrevelfærdsindsats
- Det sikres, at alle indgreb foretages efter lovgivningen
- Halekupering
 - Registrering, risikovurdering og handlingsplan
- Målsætning med initiativer, der øger pattegriseoverlevelsen
- Syge og tilskadekomne dyr sættes i sygesti og evt. behandling
- Kun transportegnede grise flyttes til udleveringsfaciliteterne

dps.svineproduktion.dk

BILAG TIL DANISH PRODUKTSTANDARD

DANISH PRODUKTSTANDARD OG BILAG TIL STANDARDEN

- Danish Produktstandard hoveddokument - 2019
 - Bilag 1: Generelle regler og krav
 - Bilag 2: Lovgivning
 - Bilag 3: Branchekrav
 - Bilag 4: Transport
 - Bilag 5: Dokument- og versionsoversigt
 - Bilag 6: Egenkontrol
 - Bilag 7: Branchekode for god produktionspraksis i primærproduktionen
 - Tillæg Add-on

ØVRIGE DOKUMENTER

- Rettelsesblad - DANISH Produktstandard
 - Rettelsesblad – Før 2019
- Faktaark for nye og ændrede Danish-tiltag 2019
- Tjekliste til brug ved standardbesøg
- Vejledning til indretning af sygestier
- Krav til brug af boltpistol til grise
 - Rygmarvsstødning
- Krav til indretning af stalde
- Krav til indretning af hytter mm. ved udendørs hold af svin
- Byggeblad vedr. Vejledning og drift af udendørs sohold
- Korrekt aflivning
- Sikker indretning af udleveringsforhold
- Korrekt opbevaring af døde dyr
- Smittebeskyttelsesplan

Mit budskab vedr. DANISH-certificering er:

- Se det som en "gave"
- Brug det som et værktøj
- Vær **ALTID** klar til kontrol

Myndighedskontrollen

Ann Kirstine Ballebye Lind, Dyrlæge, Sundhedskontrollen,
SEGES, Landbrug & Fødevarer

Vi skal være klar til kontrol HVER dag

- Almindelig sund fornuft og god rutiner – så kommer vi langt!
 - Kend reglerne! Brug besætningsdyrlægen
 - Medicinhåndteringskursus – for alle nye i landbruget!
 - Hygiejnekursus (online)
- Arbejdsfordeling og arbejdsplaner
- Tal sammen!
- Tag det roligt den dag kontrollen kommer....

Konsekvensen ved overtrædelse af lovgivningen

- Jeg er ikke ansat i Fødevarestyrelsen.
- **Dialogbaseret kontrol**
- **De fleste overtrædelser ”straffes” med en indskærpelse/vejledning og et opfølgende besøg indenfor 3 mdr.**
- *Vi forstår godt frustrationen og bekymringen!*

Vi skal være klar til kontrol HVER dag

- Systematik!
- Det er vigtigt at **alle** gør det samme
- Kommunikation!
- Søg viden og hjælp!
- ***Find motivationen!***

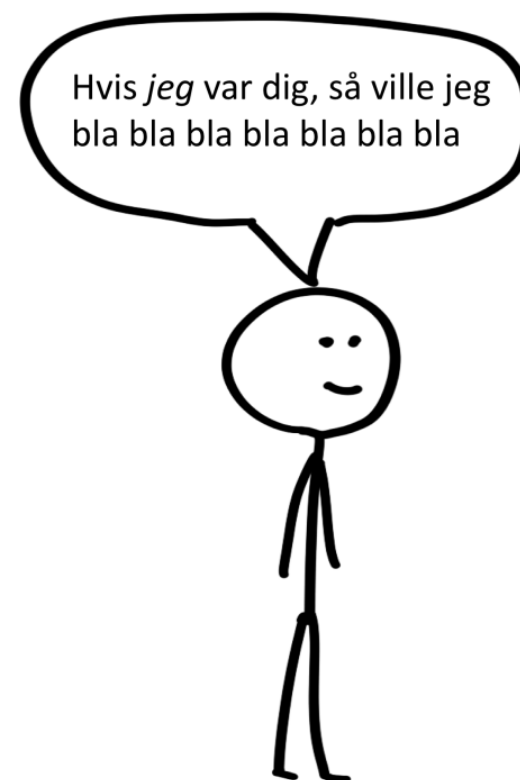
Anvendelse, opbevaring og registrering af medicin

- I skal altid følge dyrlægens anvisning!
 - **Diagnose, dyregruppe, dosis, behandlingstid, registrering**
 - Diagnosen skal være den samme som dyrlægens
 - Dyregruppe: medicin er bundet til forskellige dyregrupper, også i vetstat
 - Dosis: 1 ml pr xx kg, eller 1 gr pr xx kg – brug disse
 - Behandlingstid: anvend behandling i fuld behandlingstid
 - Registrering: husk at dette skal opbevares i 5 år

Anvendelse af medicin – typiske fejl

- Diagnose
 - At prøve et andet præparat fordi det første ikke virker
 - Typisk er det ikke den samme diagnose, men "tæt" på
 - Problemet er når vi ikke ved hvad vi laver!!
 - Valg med medicin er specifikt!
 - Resistensudvikling

Anvendelse af medicin – typiske fejl

- Den akutte situation:
- Vi "låner" medicin fra et andet chr nummer ☹️
 - Medicin er besætnings specifikt
 - Vi skal gerne vide hvor meget der bruges i de enkelte besætninger
 - Ring til dyrlægen ved mangel på medicin

Anvendelse af medicin – typiske fejl

- Behandlingslængde
 - Afkorter behandlingslængde: *"dyret var rask efter 2. behandling, så jeg sprang den 3. over"*
 - Forlænger behandlingslængde: *"Dyret var ikke helt rask af 3. behandling, så jeg gav den et par dage mere"*
 - Behandlingslængder er bestemt ud fra sygdom og præparatets egenskaber
 - ***Følg anvisning!!***

Anvendelse af medicin – typiske fejl

Registrering

Få det gjort!

Alle dage der
behandles, skal
noteres

Flokmedicinering skal
noteres med alle dage,
præcis som
injektionsbehandlinger

HUSK at zink og
coccidiemidler også
skal registreres

Opbevaring af
registrering er 5 år –
også for dyrlægen!

Anvendelse af medicin – typiske fejl

- Husk på, at ved kontrol er det ikke en lille fejl der betyder meget, hvis der **GENERELT** er godt styr på rutiner og regler.
- Lovgivningen er omfattende – og det ved vi.
- Vær ærlig, og stil spørgsmål – så kan vi hjælpe jer!

Anvendelse af sygestier

- Kun dyr vi vurderer kan reddes gennem medicinsk behandling, skal sættes i sygesti!
- Sygestier er ikke et hospice, alle dyr skal vurderes dagligt!
- Lovkrav til indretning skal være opfyldt.

Anvendelse af sygestier – typiske fejl

- Lovkrav til indrettelse af sygestier:

- Arealkrav
- Varmekilde og afkøling

- Blødt leje

- **I 2/3 af stien**

- **Stier uden blødt leje er kun aflastningsstier!!**

Anvendelse af sygestier – typiske fejl

- Sygestier skal være et sted som fremmer heling af dyrene. Derfor:

- God hygiejne
- Varme
- Afkøling
- Plads
- Mad
- Vand
- Ro

Anvendelse af sygestier – typiske fejl

- Mangel på kommunikation og optegnelser:
 - Hvem er ansvarlig?
 - Hvornår er grisen indsat i sygesti?
 - Hvad fejler grisen?
 - Hvad er planen? Kan den komme sig?
 - Hvad er der brugt af medicin?
- Brug journaler der hænger ved sygestien!
 - Så ved alle hvad der sker, også i weekenden.

The image shows a template for a pig health journal titled "SYGEJOURNAL" with a plus icon. It is divided into several sections for recording information about a pig's health.

DYR:	INDSAT DATO:	DATO:	STATUS:	BEHANDLING:	ANSVARLIG:	PLAN FOR GRISEN:
HVAD FEJLER GRISEN?						DYRLÆGE:
HVAD FEJLER GRISEN?						DYRLÆGE:

At the bottom of the form, there is a pig icon, the text "INGEN BEDRING = AFLIVNING = GOD DYREVELFÆRD" with a heart icon, and the "SEGES" logo with "Svineproduktion" underneath.

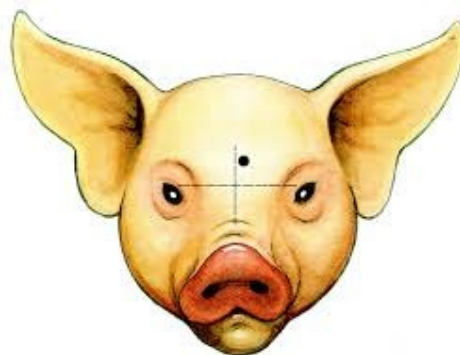
Anvendelse af sygestier – typiske fejl

- Hvilke dyr skal ikke sættes i sygesti:
- Benbrud!
 - Vi kan ikke tilbyde tilfredsstillende behandling – aflivning skal derfor altid vælges!
- Vær varsom med lammelser
alvorlige hjernehindebetændelser og store brok

Aflivningsteknik og problematik

- Det er **ALDRIG** sjovt at aflive dyr!
 - Lav en strategi i besætningen for **hvem** der afliver, og hvem kan træde til i en nødsituation.
 - **HUSK** at afbløde dyret efter skud med boltpistol!
 - Hav det nødvendige udstyr klart og tjek at det virker!

Hvorfor går det galt

Landmænd i krise

- Personlig krise
- Udbrud af sygdom i besætningen
- Økonomi

Udenlandsk arbejdskraft

- Sprogbarriere
- Kulturelle forskelle

Dårlige vaner og manglende kommunikation

- Manglende oplæring af nye medarbejdere
- Indgroede vaner

Søg hjælp når det hele bliver træls

- Rådgiverne er til for jer!
- Samarbejde!

Tag med hjem

- Følg dyrlægens anvisning
- Registrer behandlinger
- Dosis
- Diagnose
- Hvilket dyr og dyregruppe
- Behandlingslængde

Sidste budskab for i dag

- Dyr skal flyttes ud af sygestien når de er færdigbehandlet, gerne til en aflastningssti.
- Sygestier er for syge dyr!

TAK og husk!

Vær altid opdateret på den seneste faglige viden

Tilmeld dig **Nyhedsmail** fra
SEGES Svineproduktion på
www.svineproduktion.dk

 facebook.com/SegesSvineproduktion